

Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Arkivforbundet
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Norges Linforening

Norsk Folkedraktforum
Norsk Folkeminnelag
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Foreningen SKIPET
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitters Venner
Rutebilhistorisk Forening
Norsk Forening for Luftfartøyvern

Oslo, 12. mars 2021

Samferdselsdepartementet

Kopi: Statssekretær Ingelin Noresjø
Klima- og miljødepartementet
Kulturdepartementet

Innspill til revidert budsjett 2021 – tilskudd til bevegelige kulturminner

Kjære Statsråd Knut Arild Hareide

Norges kulturvernforbund ønsker med dette å gi innspill til revidert budsjett 2021. Samferdselsdepartementet har gjennom sektoransvarsprinsippet det overordnede offentlige ansvaret for forvaltningen av samferdselssektorens kulturminner, historien og de bevegelige kulturminnene tilknyttet denne.

Vi viser til møte vi hadde med Statssekretær Ingelin Noresjø 18. februar i år, der vi blant annet tok opp behovet for å sette av øremerkede midler til Kulturminnefondets tilskuddsordning for bevegelige kulturminner. Vi viser også til innspill til Statsbudsjettet 2022 sendt 10. desember 2020, der dette også er nevnt.

Kulturminnefondet etablerte i 2021 en prøveordning for å gi tilskudd til private eiere av alle typer bevegelige kulturminner. Dette var en direkte oppfølging av Kulturmiljømeldingen som ble lagt frem våren 2020: Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold (st.meld. 16 (2019-2020)). I meldingen står det helt eksplisitt at regjeringen skal se nærmere på støtteordninger for de rullende kulturminnene: «Rullende materiell som biler og tog, og offentlig eide kulturminner og kulturmiljøer har i dag begrensede muligheter for statlige tilskudd. Samferdselssektoren har ingen egne tilskuddsordninger for rullende materiell. For mange kommunalt og musealt eide kulturminner og kulturmiljøer finnes det begrensede tilskuddsordninger, samtidig som vedlikeholdsetterslepet er stort. I oppfølgingen av denne meldingen vil det bli tatt initiativ overfor flere av sektorene med sikte på å kartlegge behov og hvordan eksisterende tilskuddsordninger bør endres eller utformes».

I tråd med meldingens utvidede fokus og oppfordring til å se på de ulike støtteordningene, vedtok styret i Kulturminnefondet å etablere et prøveprosjekt i 2021 om å inkludere rullende kulturminner i sine tilskuddsordninger. Dette var en svært gledelig nyhet, som ble godt mottatt hos våre foreninger som gjør en betydelig innsats, men som har manglet tilskuddsordninger for sitt område.

Dette er Landsforbundet av Motorhistoriske Kjøretøyklubber, Norsk Jernbaneklubb, Norsk Forening for Luftfartøyvern og Rutebilhistorisk Forening. Disse foreningene har rundt 60 000 medlemmer totalt.

Kulturminnefondet, som er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet, gir tilskudd til eiere og frivillige organisasjoner som forvalter kulturminner, som bygninger, båter, hageanlegg og kulturlandskap. Dette er tilskudd som utløser betydelige midler i egen innsats, og man beregner at for hver krone som fondet gir i tilskudd tilføres det ytterligere 3,5 private kroner i istandsettingsprosjekter. Dette er med andre ord svært god og kostnadseffektiv politikk. Fondet har vært en stor suksess, og er et viktig virkemiddel for å ivareta kulturarven.

Prøveordningen som nå er lansert, er en viktig anerkjennelse og stadfesting av den kulturhistoriske betydningen til de bevegelige kulturminnene. Ordningen har fått mye positiv oppmerksomhet og Kulturminnefondet har allerede mottatt svært mange søknader og henvendelser om tilskudd. Mange av disse kulturminnene har et betydelig etterslep i vedlikeholdet, og vi håper at denne prøveordningen vil fungere som en redningsplanke for noen av disse. For å motta tilskudd, må eier blant annet gjøre rede for hvorvidt kulturminnet er del av et kulturmiljø hvor objektet er en verdifull del av helheten og om det har en verdi i en større samfunnsforståelse. Alder, sjeldenhet og norsk brukshistorie er noen av de andre faktorene Kulturminnefondet ser på. Blant kulturminnene som har fått støtte til nå, finner vi blant annet bilen kong Olav ga til kronprins Harald til 21 års dagen, en Ford Edsel Corsair 4 Door, 1958-modell, som nå skal settes i stand av Sirdal veteranvognklubb. Vi mener dette eksempelet synliggjør viktigheten av prøveprosjektet.

Den nye tilskuddsordningen går nå av fondets ordinære ramme, som i 2021 ble redusert med 10 mkr. Det er med andre ord begrensede midler, og selv om vi mener dette er et svært viktig prosjekt, så er vi også oppmerksomme på at det går på bekostning av fondets primære målgruppe. Vi ber derfor Samferdselsdepartementet om å ta sitt sektoransvar på alvor og bidra med øremerkede midler til tilskudd til de bevegelige kulturminnene. Vi mener at Kulturminnefondet har den beste kompetansen og muligheten til å forvalte en slik tilskuddsordning for samferdselssektorens kulturminner, som regjeringen etterlyser i Kulturmiljømeldingen. Samferdselsdepartementet har nå en unik mulighet til å bidra til at ordningen videreføres og gjøres permanent.

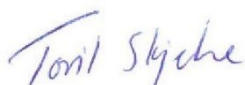
Vi ber departementet sørge for en tilleggsbevilgning eller omdisponering i revidert budsjett, for å sette av 10 mkr øremerket Kulturminnefondets tilskuddsordning for bevegelige kulturminner.

For å sørge for at ordningen videreføres og gjøres permanent, må det også settes av øremerkede midler til dette i statsbudsjettet for 2022.

Kulturvernforbundet mener det kan være en god ide om Samferdselsdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Kulturdepartementet går sammen om å fremme en kulturvernpakke i revidert budsjett. Vi mener dette er en politisk viktig sak som mange er opptatt av.

Lykke til i budsjettprosessen!

Med vennlig hilsen

Toril Skjetne
Generalsekretær
Norges kulturvernforbund